

Codi: 42280

ECTS: 15

Titulació: Màster Interuniversitari en Història de la Ciència: Ciència, Història i Societat

Tipus, semestre: OT, 1S

Coordinadors: Mònica Balltandre monica.balltandre@uab.cat UAB
Agustí Nieto-Galan agusti.nieto@uab.cat UAB

Equip docent: Jon Arrizabalaga jonarri@imf.csic.es CSIC
Emilia Calvo ecalvo@ub.edu UB
Oliver Hochadel oliver.hochadel@imf.csic.es CSIC
Antoni Malet antoni.malet@upf.edu UPF
Maria Rosa Massa M.Rosa.Massa@upc.edu UPC
Jorge Molero Mesa jorge.molero@uab.cat UAB
Annette Mülberger annette.mulberger@uab.cat UAB
Pepe Pardo ppardo@bicat.csic.es CSIC
Carles Puig carles.puig@upc.edu UPC
José Romo romo@ub.edu UB
Xavier Roqué xavier.roque@uab.cat UAB
Jaume Valentines jaume.valentines@upc.edu Universidade Nova de Lisboa
Fernando Vidal fernando.vidal@uab.cat ICREA

Lloc i horari: CEHIC (L3-05), Mòdul de Recerca C, UAB, dimarts i dijous de 15:30h–18:30h

Objectius

Com escriure la Història de la Ciència al segle XXI? Per a poder respondre a aquesta pregunta complexa, el mòdul proporciona a l'estudiant una aproximació crítica a diferents escoles, temes i problemes dels que s'ocupa la història de la ciència com a disciplina acadèmica, i convida a treure'n conclusions útils d'actualitat. Es tracta d'un mòdul *historiogràfic*, on les mirades plurals i sovint controvertides en relació a determinats esdeveniments del passat tenen prioritats per sobre dels consensos sobre aquests mateixos temes –més propis del mòdul M1.

El mòdul M2 capacita i prepara a l'estudiant per a la realització, al segon semestre, dels mòduls de recerca (M5 + M9), amb garanties d'èxit.

Continguts

El curs està organitzat en dos blocs:

A: Metodologia i desenvolupament de la disciplina: introdueix a l'estudiant en la bibliografia, enfocaments i metodologia de recerca en història de la ciència. Proporciona també una panoràmica del desenvolupament de la disciplina al llarg del segle XX.

B: Temes i problemes: explora la relació de la ciència amb determinats temes i problemes fronterers, des d'una perspectiva historiogràfica.

A. METODOLOGIA I DESENVOLUPAMENT DE LA DISCIPLINA

Data	Tema	Docents
02-10-2018	Presentació. La història de la ciència com a disciplina acadèmica: introducció historiogràfica. Fonts i bases de dades.	MB, AN
04-10-2018	Positivisme: George Sarton	EC
09-10-2018	Historicisme: Alexandre Koyré	JR
11-10-2018	La primera sociologia: Robert Merton	AN
16-10-2018	Thomas Kuhn i la guerra Freda	AN
18-10-2018	El gir sociològic	AN
23-10-2018	El gir cultural	AN

B. LA HISTÒRIA DE LA CIÈNCIA: TEMES I PROBLEMES

Data	Tema	Docents
25-10-2018	Ciència i religió (I)	EC
30-10-2018	Ciència i religió (II)	JR
06-11-2018	Ciència i gènere (I)	MB
08-11-2018	Ciència i gènere (II)	MB
13-11-2018	Ciència i medicina	JA, JM
15-11-2018	Ciències humanes	AM
20-11-2018	Ciència i els estudis visuals (I)	FV
22-11-2018	Ciència i els estudis visuals (II)	FV
27-11-2018	Ciència i públics (I) <i>Lliurament de la primera ressenya de seminari</i>	PPP, OH
29-11-2018	Ciència i públics (II)	PPP, OH
11-12-2018	<i>Sessió de seguiment de l'assaig historiogràfic</i> <i>Presentació de la lectura escollida per l'assaig final</i>	MB, AN
13-12-2018	Ciència i matemàtiques (I)	MRM
18-12-2018	Ciència i matemàtiques (II)	CP
20-12-2018	Ciència i tecnologia (I)	JV
08-01-2019	Ciència i tecnologia (II)	JV
10-01-2019	Ciència i art (I) <i>Lliurament de la segona ressenya de seminari</i>	AM

15-01-2019	Ciència i art (II)	AM
17-01-2019	Ciència i literatura (I)	AM
22-01-2019	Ciència i literatura (II)	AM
24-01-2019	Ciència i filosofia natural (I)	AM
29-01-2019	Ciència i filosofia natural (II)	AM
31-01-2019	Sessió final de síntesi	MB, AN

Avaluació

L'avaluació es realitzarà a partir de les activitats següents:

Activitat	Pes
<p>Redacció d'un assaig historiogràfic d'una extensió de 5000 paraules. L'assaig es centrarà en l'anàlisi de l'obra d'un determinat autor i de la seva contribució a la historiografia de la ciència. Cal escollir una de les obres que us proposem a l'apèndix.</p> <p>L'assaig ha de partir de la presentació de l'autor (500) i d'un resum de la lectura (1000 paraules) per arribar a la identificació i discussió historiogràfica de l'obra (3500 paraules). Un vegada situat el posicionament historiogràfic de l'obra amb una discussió raonada, cal comparar-lo amb d'altres aproximacions al mateix tema (situant-les en el temps) i fer-ne una crítica raonada: veure quines implicacions té aquella aproximació historiogràfica, com està construint el seu objecte d'estudi, els problemes metodològics que presenta, etc.</p> <p>Proporcionarem un model d'article que caldrà seguir per a qüestions formals en l'elaboració de l'assaig. La correcció formal i lingüística comptarà en la qualificació final de l'exercici.</p> <p>Lliurament de l'assaig historiogràfic: 05-02-2019 (Supervisió i avaluació: coordinadors del mòdul)</p>	50%
<p>Presentació oral de la monografia escollida per a l'assaig historiogràfic. Presentació breu de l'autor, de les idees principals de l'obra i del posicionament historiogràfic d'aquesta.</p> <p>Exercici a l'aula el dia: 11-12-2017 (avaluació: coordinadors del mòdul)</p>	20%
<p>Assistència i participació activa a les sessions del mòdul. Cal una assistència del 80% o recuperar alguna de les sessions amb un comentari de les lectures treballades en la sessió/ns que no s'ha assistit.</p>	10%
<p>2 ressenyes, de 1000 paraules cadascuna, de 2 seminaris o conferències d'història de la ciència. En aquestes ressenyes ha de constar un petit resum del seminari (200-300 paraules) més la descripció de la posició/posicions historiogràfiques de l'autor/a i una crítica a aquestes (què implica i què es guanya/perd amb aquella forma d'abordar el tema).</p> <p>De cara a la formació historiogràfica de l'alumne, es recomana assistir com a mínim a 4 seminaris o conferències al llarg del semestre.</p> <p>Cal consultar programa de seminaris al Calendari ARBAN i subscriure's a la llista: hct-l@llestes.uab.cat https://llestes.uab.es:4443/mailman/listinfo/hct-l</p> <p>En cas de dificultats per assistir a algun seminari, es podrà utilitzar alguna de les conferències de la Videoteca ARBAN (s'indicaran quines).</p> <p>(Avaluació: coordinadors del mòdul)</p> <p>Lliuraments: primera ressenya: 27-11-2018; segona ressenya: 10-01-2019.</p>	20%

Base de dades History of Science, Technology and Medicine

La UAB s'ha subscrit a la base de dades History of Science, Technology and Medicine, que inclou la base de dades bibliogràfica d'Isis i la HSS. Tenim 4 accessos simultanis. Hi podeu accedir des de fora de la UAB:

- 1) Accediu a la Xarxa Privada Virtual de la UAB <http://xpv.uab.cat/> mitjançant el vostre NIU i password
- 2) Cliqueu Biblioteques per accedir a la web del Servei de Biblioteques de la UAB
- 3) Busqueu al Catàleg de la UAB "History of Science Technology". Entre els resultats veureu: History of science, technology, and medicine [Recurs electrònic]
- 4) Cliqueu sobre la referència i trobareu l'enllaç directe a la base de dades.

Bibliografia

Un molt bon recurs bibliogràfic el teniu al web de la History of Science Society (HSS):

[Reading the History of Western Science: A List of Good Places to Start](#)

Diccionaris, guies, antologies i enciclopèdies

BYNUM, William F. & Roy PORTER (eds.) (1993). *Companion Encyclopedia of the History of Medicine*. London: Routledge, 2 vols.

BYNUM, William F.; BYNUM, Helen (eds.) (2006). *Dictionary of Medical Biography*. Westport: Greenwood, 5 volumes.

GILLESPIE, Charles (ed.) (1970/90). *Dictionary of Scientific Biography*. New York: Charles Scribner's Sons.

HEILBRON, John L. (ed.) (2003). *The Oxford Companion to the History of Modern Science*. Oxford: Univ. Press.

BIAGIOLI, Mario (ed.) (1999). *The Science Studies Reader*. New York: Routledge.

HACKETT, Edward J. et al., eds., *The Handbook of Science and Technology Studies*, 3^a ed., Cambridge, MA: MIT Press.

HESENBRUCH, Arne (ed.) (2000). *Reader's Guide to the History of Science*. London: Fitzroy Dearbour.

KRIGE, John; PESTRE, Dominique (eds.) (2003). *Companion to Science in the Twentieth Century*. Amsterdam: Harwood.

PATTON, Lydia (ed.) (2014). *Philosophy, Science, and History: A Guide and Reader*. New York: Routledge.

MAUSKOPF, Seymour, SCHMALTZ, Tad (eds.) (2012). *Integrating History and Philosophy of Science Problems and Prospects*. Dordrecht: Springer

OLBY, Robert; Geoffrey CANTOR; John CHRISTIE; Jonathan HODGE, eds. (1990) *Companion to the History of Modern Science*. London: Routledge.

[The Cambridge History of Science](#). Cambridge: Cambridge University Press, 8 vols. [Disponible online].

PESTRE, Dominique (ed.) (2015). *Histoire des sciences et des savoirs*. Paris: Seuil, 3 vols.

Historiografia

Les obres panoràmiques sobre historiografia de la ciència són escasses. Cal destacar-ne però algunes que poden ser útils a nivell de consulta:

DOEL, Ronald E., SÖDERQVIST, Thomas (2006). *The Historiography of Contemporary Science, Technology, and Medicine: Writing Recent Science*, London: Routledge.

GAVROGLU, Kostas (2007). *O Passado das Ciências como História*. Porto: Porto Editora.

GRAHAM, L. W. LEPENIES, P. WEINGART (eds.) (1987). *Functions and Uses of Disciplinary Histories*. Dordrecht: Springer.

GOLINSKI, Jan (1998). *Making Natural Knowledge. Constructivism and the History of Science*. Cambridge University Press.

HUISMAN, Frank; WARNER, John Harley (eds.) (2004). *Locating medical history. Stories and their meanings*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press.

KRAGH, Helge (1989; 2007). *Introducción a la historia de la ciencia*. Barcelona: Crítica.

SOLÍS, Carlos (ed.) (1994). *Razones e intereses. La historia de la ciencia después de Kuhn*. Barcelona: Paidós.

SOLÍS, Carlos (ed.) (1998). *Alta tensión: historia, filosofía y sociología de la ciencia. Ensayos en honor de Thomas S. Kuhn*. Barcelona: Paidós.

Apèndix: Obres per a l'assaig historiogràfic

BIAGIOLI, Mario (1994). *Galileo, Courtier: The Practice of Science in the Culture of Absolutism*. Chicago: University of Chicago Press.

BOWLER, Peter, J. (1989). *Evolution: the history of an idea*. Berkeley: Berkeley University Press.

BUTTERFIELD, Herbert (1949). *The Origins of Modern Science, 1300-1800*. London: Bell.

CAÑIZARES ESGUERRA, JORGE (2006). *Nature, Empire, and Nation: Explorations of the History of Science in the Iberian World*. Stanford: Stanford University Press.

- EDGERTON, David (2007). *The Shock of the Old: Technology and Global History since 1900*. London: Profile Books. [Hi ha trad. espanyola: *Innovación y tradición. Historia de la tecnología moderna*. Barcelona: Crítica, 2007].
- COEN, Deborah R. (2013). *The Earthquake Observers: Disaster Science from Lisbon to Richter*. Chicago: University of Chicago Press.
- COOTER, Roger (1984). *The Cultural meaning of popular science: phrenology and the organization of consent in nineteenth-century Britain*. Cambridge: Cambridge University Press.
- DASTON, Lorraine & GALISON, Peter (2007). *Objectivity*. New York: Zone Books.
- FINDLEN, Paola (1994). *Possessing Nature: Museum Collecting and Scientific Culture in Early Modern Italy*. Berkeley: University of California Press.
- GEISON, Gerald (1995). *The Private Science of Louis Pasteur*. Princeton: Princeton University Press.
- HUGHES, Thomas (1983). *Networks of power: electrification in Western society, 1880-1930*, Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- LATOUR, Bruno y WOOLGAR, Steve (1986) *Laboratory Life: The Construction of Scientific Facts*. Princeton: Princeton University Press. [Hi ha trad. espanyola: *La vida en el laboratorio. La construcción de los hechos científicos*. Madrid: Alianza editorial, 1995].
- LIVINGSTONE, David N. (2003). *Putting Science in its Place. Geographies of Scientific Knowledge*, Chicago: University of Chicago Press.
- MERCHANT, Carolyn (1980). *The death of nature: women ecology and the scientific revolution*. San Francisco: Harper.
- MOSCOSO, Javier (2011). *Historia cultural del dolor*. Madrid: Tauros. [hi ha trad. al anglès: *Pain: a cultural history*. Basingstoke: Palgrave, Macmillan].
- PICKSTONE, John V. (2000). *Ways of Knowing. A New History of Science, Technology and Medicine*. Manchester: Manchester University Press.
- ROSSI, Paolo (1965). *Los Filósofos y las máquinas, 1400-1700*. Barcelona: Labor.
- SCHAFFER, Simon (2010). *Trabajos de cristal. Ensayos de historia de la ciencia, 1650–1900*. Ed. de Juan Pimentel. Madrid: Marcial Pons.
- SHAPIN, Steven (1996). *The Scientific Revolution*. Chicago: University of Chicago Press. [Hi ha trad. espanyola: *La revolución científica. Una interpretación alternativa*. Barcelona: Paidós, 2000].
- VERNET, Juan (1978). *La Cultura hispanoárabe en Oriente y Occidente*. Barcelona: Ariel.
- PORTER, Roy (1988). *A Social History of Madness: The World through the Eyes of the Insane*. New York: Weidenfeld and Nicolson.